

van de
voorzitter

Nieuwe moed

In ons land zijn er veel christelijke organisaties die sinds tijden hulp bieden aan mede-christenen in Oost Europa. Stichting OGO is lid van het Christelijk Platform dat de contacten tussen deze organisaties wil versterken. Samen hebben we ingezien dat we moeten zorgen dat onze hulpverlening blijft aansluiten op de veranderingen bij onze Oost-Europese partners. Wat ons bindt? Dat is de vraag "Hoe kunnen we elkaar helpen om getuige te zijn van Jezus Christus vandaag?" Een grote hindernis voor ons hierbij is bijvoorbeeld de hang naar verzakelijking en het bewaken van werkplannen. Welke houding is dan beter? Laten we beginnen met het luisteren en bevragen van elkaar. Laten we de situatie en de behoeften van onze mede-christenen niet door onze eigen bril beoordelen. Het is belangrijk dat wij meer oog krijgen voor het perspectief dat zij hebben en dat wij leren om met hun bril te kijken. We denken vaak zo goed te weten hoe de wereld in elkaar steekt en hoe het moet. Een voorbeeld? In september werd in Apeldoorn weer de internationale conferentie over christelijk onderwijs gehouden. Het ging onder andere over de vluchtelingenstroom. Als inleiding op de lezingen werd de geschiedenis van David en Goliath voorgehouden. Bij de besprekingen ontstond in de zaal een gevoel van "niet-christenen op school toelaten is lastig en bedreigend". Dat prikkelde onze gast uit Roemenië; hij stond op en vertelde dat de Hongaren 150 jaar hadden geleden onder de Turken en 50 jaar onder het communisme. "Maar God heeft toen Zijn kerk in stand gehouden. Ik ben nu ook niet bevreesd voor de islam, wel voor de zwakheid van christenen." "Saul keek naar Goliath en dacht: vreselijk, wat groot! David keek met een geloofsoog en dacht: Wat een mooi groot doel; mijn schot kan niet missen!" Deze les geeft nieuwe moed; samen bidden wij om eensgezindheid en wijsheid.

Dick van der Hoek

Grote behoefte aan christelijk beroepsonderwijs

Zet een Hongaarse docent bij een Nederlandse leerling van het vmbo en de goede klik wordt gelijk gemaakt. Dat maakten we mee in de laatste week van september. Op uitnodiging van OGO arriveerde een delegatie van acht schooldirecteuren en predikanten uit Hongarije en Roemenië in Apeldoorn. De delegatie onder leiding van Bustya János en Abrám Tibor, wilde enkele scholen voor beroepsonderwijs bezoeken. Na de val van het communisme (1989) is in hoog tempo het christelijk onderwijs in Oost-Europa weer opgebouwd. Dat gold echter het kleuter- en basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Nu is men zover dat men ook het beroepsonderwijs verder wil ontwikkelen. De delegatie bezocht eerst de vmbo-afdeling van de Pieter Zandt scholengemeenschap in Kampen. Na een warme ontvangst keken ze hun ogen uit in de goed uitgeruste praktijklokalen. Daar stonden de Nederlanders zelf even beschaamd bij te kijken! De leerlingen legden in het Engels makkelijk contacten met de Hongaren. De volgende dag bezocht de delegatie de vmbo-afdeling van het Van Lodenstein College in Hoevelaken en het Hoornbeek College (mbo) in

Amersfoort. Ook hier werd men zeer hartelijk ontvangen, de Hongaarse vlag was zelfs aangeschaft en de enige Hongaarse leerling in Hoevelaken werd opgetrommeld om met de gasten te spreken. De bezoeken van de lessen in de praktijklokalen en de gesprekken waren verrijkend. Het is altijd weer bijzonder om bij deze bezoeken ook de Bijbel te kunnen openen. We verstaan elkaar omdat we op hetzelfde fundament mogen staan. Bij het afsluiten van het bezoek aan het Hoornbeek College zongen de Hongaren ons spontaan psalm 42 in het Hongaars toe. Dit geslaagde bezoek was vooral bedoeld om te zien hoe wij elkaar kunnen versterken. Dat kan door de bij ons afgeschreven machines naar hun scholen te verplaatsen voor een tweede leven. Het kan ook door middel van uitwisseling van docenten, leerlingen en leerprogramma's. En niet in de laatste plaats door gesprekken en richtlijnen hoe we onze jongeren voorbereiden op een plaats in een maatschappij waar christelijke jongeren zich steeds eenzamer gaan voelen, daar in Oost-Europa en hier in Nederland. Stichting OGO helpt. Helpt u ook mee?

Hongaarse directeuren kijken bij een leerling die gemotiveerd aan het werk is

Gerichte hulp nodig voor jonge leraren in Roemenië

Sinds twee jaar voorziet een gereformeerde technische school in Cluj, Roemenië, in een groeiende behoefte aan technisch geschoolde leerlingen. Naast gereedschappen en machines heeft de school vooral bekwame leraren en contacten met christelijke technische scholen in het buitenland nodig. De meeste leraren zijn deeltijders met een baan in het bedrijfsleven. Zij hebben vaak behoefte aan advies en begeleiding op het gebied van pedagogisch en didactisch handelen. Stichting OGO is in gesprek met iemand die veel ervaring heeft met het begeleiden van jonge leraren, over een manier om zijn ervaring in Cluj nuttig te maken.

De jongeren die in Tirgu Mures afstuderen als leraar of kantor (dirigent) –organist, of soms beide, zijn vooral in de scholen en kerkelijke gemeenten in de dorpen in Transsylvanië van grote waarde. Vaak komen zij uit gezinnen met een laag inkomen en wonen in ver afgelegen dorpen. Omdat de kamerhuur in Tirgu Mures te duur is, zijn ze dagelijks soms meer dan vier uur onderweg. József Gál, de nieuwe directeur van de opleiding, is onder de titel 'Pro Educatio Christiana' een actie

gestart om ze aan woonruimte te helpen, zodat ze hun tijd aan studeren en niet aan reizen kunnen besteden. Ook gaan pabo-studenten huiswerkbegeleiding verzorgen voor kinderen waarvan de ouders dat zelf niet kunnen. Op den duur wordt huiswerkbegeleiding daarmee onderdeel van het opleidingsprogramma. Iedereen is daarmee geholpen!

Het gebouw van de hogeschool in Tirgu Mures

School op zoek naar internationale contacten

In Izmail, het uiterste zuiden van Oekraïne, ligt de christelijke private school (kinderen van 6-18 jaar) "Het Paadje". Dit is een verwijzing naar de smalle weg. Deze school is van mening dat goede verhoudingen met het buitenland een positief effect hebben op de leerlingen.

Dit schoolbestuur is op zoek naar een of meerdere basisscholen in Nederland waarmee ze een goede relatie kunnen opbouwen. Er zijn ideeën om leerlingen via e-mails of projecten met elkaar in contact te laten komen. Eventueel kan het uitmonden in een uitwisselingsprogramma waarbij leerlingen en leerkrachten op bezoek komen in het gastland.

Langdurige projecten zijn in het bijzonder interessant voor het schoolbestuur, zodat er gericht kan worden gewerkt aan onderwijsverbetering. Met de internationale contacten krijgen de leerlingen een waardevolle aanvulling op hun schoolperiode. Doet u mee? Neem dan contact op via bestuur@stichting-ogo.nl.

Schoolmeubilair gezocht!

Heeft uw school nog (afgeschreven) meubilair om een klaslokaal van de christelijke school Nadia (Hoop) in Chervivtsy in Oekraïne te vullen? Voor meer informatie kunt u contact opnemen met een van onze bestuursleden. Stuur een bericht naar: bestuur@stichting-ogo.nl

Zendingsgeld in Lienden voor OGO

Op de Eben-Haëzerschool in Lienden is het zendingsgeld van 7 november tot 27 januari bestemd voor Stichting OGO. In november is er voor alle groepen een presentatie gegeven over het christelijk onderwijs in Oost-Europa. We zijn benieuwd naar de opbrengst!

Rehobothschool Opheusden voor kinderen met syndroom van Down: € 8681!

Gewapend met laptop, OGO-vlag, pennen, portemonneetjes en een stapel nieuwsbrieven vertrek ik 's morgens in oktober richting Opheusden. Na een hartelijk ontvangst neem ik mijn intrek in een prachtig lokaal waar ik de laptop en de beamer in gereedheid breng. Groep na groep mag ik vertellen over het werk van OGO. We kijken bij een school voor kinderen met het syndroom van Down. De kinderen zien hoe het er was. Een oud en vies gebouw, maar dat is met hulp van OGO opgeknapt. Door geld in te zamelen kunnen deze kinderen ook naar school. En kunnen we boeken vertalen zodat ook deze kinderen goed les krijgen op een school waar ook uit de Bijbel verteld wordt. De kinderen hebben allerlei ideeën om geld op te halen. Van speelgoed

De topverkopers van de Rehobothschool presenteren hun opbrengst aan voorlichter J.B. Roodbeen

verkopten tot klusjes doen. Maar deze kinderen gaan hardlopen. En zo komt de hele school voorbij. Geweldig wat een enthousiasme en al helemaal als de kinderen horen dat ze een mooi boek kunnen verdienen! Eind november presenteren de kinderen hun opbrengst samen met directeur

E. Hogendoorn. € 8.681,08 is het eindbedrag. Geweldig jongens en meisjes wat een prachtig bedrag hebben jullie bij elkaar gelopen, verkocht en verzameld. Hulp aan kinderen met het syndroom van Down doet er echt toe. Nogmaals heel hartelijk dank!

Bijbel- en lectuurtransporten blijven nodig

Begin november is er weer een lectuurtransport geweest naar Roemenië. Zowel naar een missionaire instelling die evangelisatiewerk doet op (kleuter-) scholen als naar de familie Deelen in Pasareni. Naar Sibiu zijn 4000 Bijbels, 1000 losse Markus Evangelieën en 2300 evangelisatieboekjes verzonden. Pasareni ontving 400 Hongaarse Bijbels. Fijn dat de Gereformeerde Bijbelstichting ook deze keer het werk van onze stichting heeft willen steunen; alle verzonden lectuur is door de GBS gesponsord! Vanuit Roemenië kregen we dankbare reacties terug, de behoefte aan Bijbels en andere evangelisatiematerialen is groot. Onderstaand bericht willen we graag aan u doorgeven. Uw (financiële) ondersteuning van het werk van Stichting OGO heeft ook dit werk mogelijk gemaakt!

*"Geachte vrienden,
Hartelijk dank voor de zending materia-*

len in de Hongaarse, Roemeense en Engelse taal die bij ons in Sibiu, Roemenië zijn aangekomen.

Deze boeken zijn een bijzondere ondersteuning voor ons en we kijken ernaar uit ze aan veel kinderen te schenken, in het bijzonder rond het kerstfeest. Bedankt dat u denkt aan de kinderen in Roemenië en voor deze gift, zodat zij een boek kunnen krijgen en meer kunnen leren over God. Moge God u rijkelijk zegenen voor alles wat u heeft gedaan!"

Wat geeft deze reactie blijk van de enorme behoefte aan materiaal, in het bijzonder ook voor de kinderen op de vele staatsscholen in Roemenië. Van familie Deelen ontvingen we foto's van het uitdelen van de ontvangen Bijbels. Zij vertelden ons dat de Bijbels onder andere zijn uitgedeeld tijdens een visitatiebezoek vanuit Pasareni in het dorpje Bede en ook bij een evangelisatieproject in Tirgu Mures. Zo

mag Gods Woord verspreid worden in Oost-Europa. Tijdens ons bezoek dit jaar aan een Roma-dorp in Roemenië, zongen de kinderen van het dorp een paaslied dat ze hadden geleerd van de evangeliserende dominee Szekely en wat onder ons ook bekend is: 'U zij de Glorie, opgestane Heer!' Wij hopen in de periode rond het kerstfeest dat er vrucht zal zijn op de boodschap uit het Evangelie, in ons land en in Oost-Europa.

De ontvangen Bijbels worden uitgedeeld.

Even praten met... Hunor Madaras

Hallo, ik ben Hunor Madaras. Ik ben 13 jaar oud en ik woon in Pasareni. Elke dag ga ik naar basisschool 'Kiss Gergely' in Pasareni, Roemenië. Onze school heeft 8 groepen. In groep 1 zitten kinderen van 7 jaar en in groep 8 kinderen van 14 jaar. Ik zit in groep 7. Ik ga altijd lopend naar school. Daar doe ik ongeveer 8 minuten over.

Wat heb je vandaag op school gedaan?

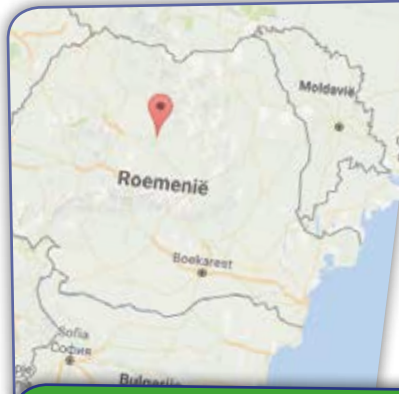
Vandaag moest ik een Roemeense grammaticaoefening maken. Dat vond ik niet zo leuk omdat het een vreemde taal is. Mijn moeder is namelijk Hongaars. Daarnaast hadden we gymles. Dit vind ik één van de leukste vakken.

Is jouw school christelijk?

Ik zit niet op een christelijke school. Wel wordt er op onze school godsdienstles gegeven. Hierbij moeten we teksten uit de Bijbel leren. Ook leren we christelijke liederen.

Vieren jullie ook kerstfeest? Zo ja, hoe doen jullie dat?

Het kerstfeest vieren we alleen in de kerk, niet op school. In de kerk zeggen we gedichten op. Thuis vieren we kerstfeest met het gezin. Soms komen er ook familieleden uit Hongarije bij ons op bezoek. We hebben twee weken kerstvakantie.

Pasareni ligt ongeveer in het midden van Roemenië. Maar de meeste inwoners van Pasareni zijn helmaal geen Roemenen maar Hongaren! Dat komt omdat Pasareni in het gedeelte van Roemenië ligt dat vroeger bij Hongarije hoorde.

Mmmmm!

Weet je wat Hunor Madaras héél graag lust? Galuskaleves en csirkemártás! Hier zie je plaatjes van de lievelingsgerechten van Hunor.

Galuskaleves is ei-knoedel soep en csirkemártás is een lekkere saus met kip. Hoe je dat maakt? Dat kun je vragen aan Hunor! Stuur een brief naar:

*Hunor Madaras, Pasareni 42
547455 Jud.Mures, Romania*

En vertel dan gelijk hoe je een Hollands gerecht zoals oliebollen maakt. Of boerenkool met worst...

*Hartelijke groet,
Juf Van de Geer*

Stichting Ondersteuning Gereformeerd Onderwijs in Oost-Europa

Correspondentie-adres

Stichting OGO, Reigersbek 6, 3344 BC Hendrik Ido Ambacht
Tel. 078-6122749 / 06-52581140, e-mail: N.J.Teerds@stichting-ogo.nl
www.stichting-ogo.nl

Bankrelatie

Bank NL96 ABNA 0511 6744 14 | Giro NL50 INGB 0002 3201 36 t.n.v. stichting OGO te H.I. Ambacht

Voorlichters

1. J.B. Roodbeen, Vendelier 61, 6866 EP Heelsum (Gld.) (0317-310410)
2. W. de Jong, Watersnip 7, 3628 CC Kockengen (0346-24 12 23)
3. A. Bakker, Bos 27, 4696 BD Stavenisse (0166-697257)
voorlichting@stichting-ogo.nl

Bijbel- en leatuurtransporten

A. Bakker, Bos 27, 4696 BD Stavenisse (0166-697257)

Bestuur

Dr. D. van der Hoek, voorzitter (0318-418966), drs. N.J. Teerds, secretaris (078-6122749), N.A. van de Breevaart, penningmeester (078-6820212), drs. J. de Haan (0182-526534), ir. M. Houtman (0182-580309), J. Ligtenberg (0345-568813), drs. D. van Meeuwen (0184-417577), W.C. Moen MSc (0488-723144), D. van den Noort (030-6369563)

Comité van aanbeveling

ds. G.J. van Aalst, ds. J. Belder, mr. dr. J.T. van den Berg, J. v. d. Berg, dr. R. Bisschop, ds. P. den Butter, ds. G.J. Capellen, dr. W. Fieret, ds. M. Golverdingen, ir. L. A. Jansen, ds. H.H. Klomp, W. Korevaar, ds. P. v. d. Kraan, J. Molenaar, ds. L.W.Ch. Ruijgrok, ds. P. van Ruitenburg, ds. M.C. Tanis, ir. B.J. van der Vlies, ds. D. Vogelhaar.

Stichting OGO heeft geprobeerd om alle rechthebbenden van de geproduceerde informatie te achterhalen. Neem daarover gerust contact met ons op.